YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTIN MÄÄRÄYS

2 päivänä toukokuuta 2000 *

Asiassa T-17/00 R,

Willi Rothley ja 70 muuta Euroopan parlamentin jäsentä, jotka luetellaan liitteessä, edustajinaan asianajajat H.-J. Rabe ja G. Berrisch, Hampuri, avenue de Tervuren 35, Bryssel (Belgia),

kantajina,

vastaan

Euroopan parlamentti, asiamiehinään oikeudellisen yksikön johtaja J. Schoo ja oikeudellisen yksikön jaostopäällikkö H. Krück, prosessiosoite Luxemburgissa Euroopan parlamentin pääsihteeristö, Kirchberg,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

jota tukevat

Euroopan unionin neuvosto, asiamiehinään oikeudellisen yksikön johtaja J. Aussant sekä oikeudellisen yksikön virkamiehet M. Bauer ja I. Díez Parra, prosessiosoite Luxemburgissa c/o Euroopan investointipankin lakiasiainosaston ylijohtaja A. Morbilli, 100 boulevard Konrad Adenauer,

ja

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään oikeudellisen yksikön apulaispääjohtaja C. Timmermans ja oikeudelliset neuvonantajat H.-P. Hartvig ja U. Wölker, prosessiosoite Luxemburgissa c/o oikeudellisen yksikön virkamies C. Gómez de la Cruz, Centre Wagner, Kirchberg,

väliintulijoina,

jossa kantajat vaativat Euroopan petostentorjuntaviraston suorittamista sisäisistä tutkimuksista 25.5.1999 tehdystä toimielinten välisestä sopimuksesta johtuvien muutosten tekemisestä parlamentin työjärjestykseen 18.11.1999 tehdyn parlamentin päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä tai toissijaisesti väliaikaistoimenpiteitä,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on antanut seuraavan

määräyksen

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista 8 päivänä huhtikuuta 1965 tehty pöytäkirja

1 Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan (EYVL 1967, 152, s. 13) 8—10 artikla koskee parlamentin jäseniä.

2 Pöytäkirjan 9 artiklassa määrätään, että "Euroopan parlamentin jäseniä ei voida alistaa tutkittavaksi, pidättää tai haastaa oikeuteen heidän tehtäviään hoitaessaan ilmaisemiensa mielipiteiden tai äänestystensä perusteella".

3 Pöytäkirjan 10 artiklassa määrätään seuraavaa:

"Euroopan parlamentin istuntojen ajan sen jäsenillä on:

a) oman valtionsa alueella kansanedustajille myönnetty koskemattomuus;

b) toisen jäsenvaltion alueella vapaudenriistoa koskeva koskemattomuus sekä lainkäytöllinen koskemattomuus.

Koskemattomuus koskee jäseniä myös silloin kun he matkustavat Euroopan parlamentin istuntoihin tai palaavat niistä.

Koskemattomuuteen ei voida vedota silloin kun jäsen tavataan itse teosta eikä se estä Euroopan parlamenttia käyttämästä oikeuttaan pidättää koskemattomuuden yhden jäsenen osalta".

Komission päätös Euroopan petostentorjuntaviraston perustamisesta

4 Komissio teki 28.4.1999 päätöksen 1999/352/EY, EHTY, Euratom Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) perustamisesta (EYVL L 136, s. 20; jäljempänä päätös viraston perustamisesta). Päätös perustuu muun muassa EY:n perus-

tamissopimuksen 162 artiklaan (josta on tullut EY 218 artikla), jonka 2 kohdassa määrätään, että "komissio vahvistaa työjärjestyksensä siten, että se varmistaa oman toimintansa ja eri yksiköiden toiminnan [EY:n perustamissopimuksen] mukaiseksi".

5 Viraston perustamisesta tehdyn päätöksen 2 artiklan 1 kohdan toisessa ja kolmannessa alakohdassa säädetään seuraavaa:

"[Euroopan petostentorjunta]viraston tehtävänä on toteuttaa sisäisiä hallinnollisia tutkimuksia, joiden tarkoituksena on:

a) torjua petoksia, lahjontaa ja yhteisöjen taloudellisia etuja vahingoittavaa muuta laitonta toimintaa;

b) selvittää virkatoimintaan liittyviä vakavia tekoja, jotka voivat merkitä, että virkamies tai muu henkilöstöön kuuluva on jättänyt noudattamatta velvollisuuksiaan tavalla, joka voi johtaa kurinpitotoimiin ja tarvittaessa rikossyytteisiin, taikka että toimielimen jäsen tai johtohenkilö taikka henkilökuntaan kuuluva johon ei sovelleta Euroopan yhteisöjen virkamiehiin ja muuhun henkilöstöön sovellettavia henkilöstösääntöjä, on vastaavalla tavalla jättänyt noudattamatta velvollisuuksiaan.

Virasto käyttää komissiolle näissä asioissa kuuluvaa toimivaltaa sellaisena kuin se määritellään asiaa koskevissa säännöksissä, perustamissopimuksissa vahvistettujen rajoitusten ja edellytysten puitteissa."

6 Päätöksen 3 artiklan mukaan Euroopan petostentorjuntavirasto (jäljempänä virasto) käyttää sille annettuja tutkintavaltuuksia täysin itsenäisesti.

Asetus N:o 1073/1999

7 Euroopan petostentorjuntaviraston (OLAF) tutkimuksista 25 päivänä toukokuuta 1999 annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 1073/1999 (EYVL L 136, s. 1) oikeudellinen perusta on EY 280 artikla. Asetuksen 1 artiklan 1 kohdan sanamuoto on seuraava:

"Tehostaakseen petosten, lahjonnan ja Euroopan yhteisön taloudellisia etuja vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjuntaa — — päätöksellä 1999/352 — — perustettu — — virasto — — käyttää komissiolle yhteisön lainsäädännössä sekä näiden alojen voimassa olevissa sopimuksissa annettuja tutkintavaltuuksia."

8 Asetuksen 4 artikla koskee toimielinten ja elinten sisäisiä hallinnollisia tutkimuksia. Artiklan 1 kohdassa todetaan seuraavaa: "Nämä sisäiset tutkimukset toteutetaan ottaen huomioon perustamissopimusten, erityisesti erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan määräykset — — tässä asetuksessa ja kunkin toimielimen ja elimen päätöksissä säädettyjä edellytyksiä ja yksityiskohtaisia sääntöjä noudattaen."

9 Asetuksen 4 artiklan 2 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Sen noudattamiseksi, mitä 1 kohdassa säädetään:

— virastolla on oikeus ilman ennakkoilmoitusta ja viipymättä saada tieto kaikista toimielinten ja elinten hallussa olevista tiedoista ja päästä niiden kaikkiin toimitiloihin. Virastolla on oikeus tarkastaa toimielinten ja elinten kirjanpito. Virasto voi ottaa jäljennöksen mistä tahansa toimielinten ja elinten hallussa olevasta asiakirjasta ja tietovälineen sisällöstä ja saada käyttöönsä otteita niistä sekä tarvittaessa varmistaa, etteivät kyseiset asiakirjat tai tiedot katoa,

— — ."

10 Asetuksen 4 artiklan 4 kohdassa säädetään seuraavaa:

"Jos viraston henkilökuntaan kuuluvat toteuttavat tutkimuksia toimielimen tai elimen tiloissa ja jos nämä tutustuvat niiden hallussa olevaan asiakirjaan tai pyytävät toimielinten ja elinten hallussa olevia tietoja, tästä ilmoitetaan toimielimelle tai elimelle."

11 Mainitun 4 artiklan 6 kohdan sanamuoto on seuraava:

"Perustamissopimuksen, erityisesti erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan, määräyksiä — — rajoittamatta 1 kohdassa tarkoitettuun kunkin toimielimen ja elimen tekemään päätökseen sisältyvät erityisesti säännöt, jotka koskevat:

a) toimielinten ja elinten jäsenten — — velvollisuutta toimia yhteistyössä viraston henkilöstöön kuuluvien kanssa ja antaa heille tietoja;

b) viraston henkilöstöön kuuluvien toteuttamissa sisäisissä tutkimuksissa noudatettavia menettelyjä ja takeita sisäisten tutkimusten kohteina olevien henkilöiden oikeuksista."

Parlamentin, neuvoston ja komission 25.5.1999 tekemä toimielinten välinen sopimus

12 Parlamentti, neuvosto ja komissio ovat tehneet 25.5.1999 sopimuksen viraston sisäisistä tutkimuksista (EYVL L 136, s. 15).

13 Sopimuksen 1 kohdan mukaan sen allekirjoittaneet toimielimet ovat sopineet seuraavaa: "Hyväksytään yhteinen järjestely, joka sisältää tarvittavat täytäntöönpanotoimenpiteet viraston tutkimusten moitteettoman toteuttamisen helpottamiseksi niissä."

14 Toimielimet ovat lisäksi sopineet seuraavaa: "Vahvistetaan [yhteinen järjestely] ja ryhdytään välittömästi soveltamaan sitä tekemällä tämän sopimuksen liitteenä olevan mallin mukainen sisäinen päätös, sekä että päätöksen noudattamisesta ei poiketa muutoin kuin jos niiden omat erityisvaatimukset sitä teknisistä syistä edellyttävät" (sopimuksen 2 kohta).

15 Neuvosto pani täytäntöön sopimukseen liitetyn mallisopimuksen 25.5.1999 (EYVL L 149, s. 36) ja komissio 2.6.1999 (EYVL L 149, s. 57). Parlamentti teki 18.11.1999 päätöksen viraston suorittamista sisäisistä tutkimuksista 25.5.1999 tehdystä toimielinten välisestä sopimuksesta johtuvien muutosten tekemisestä parlamentin työjärjestykseen (jäljempänä riidanalainen päätös).

Riidanalainen päätös

16 Riidanalaisella päätöksellä lisätään parlamentin työjärjestykseen (EYVL 1999, L 202, s. 1) 9 a artikla, jonka otsikko on " — — viraston sisäiset tutkimukset" ja jonka sanamuoto on seuraava:

" — — 25.5.1999 tehdyn toimielinten välisen sopimuksen mukaisia yhteisiä järjestelyjä, joihin sisältyvät viraston tutkimusten moitteettoman toteuttamisen helpottamiseksi tarvittavat toimenpiteet, sovelletaan parlamentissa tähän työjärjestykseen liitetyn päätöksen mukaisesti."

17 Riidanalaisella päätöksellä hyväksytään lisäksi parlamentin päätös petosten, lahjonnan ja yhteisöjen etua vahingoittavan muun laittoman toiminnan torjumista koskevien sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä (jäljempänä parlamentin päätös sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä), päätös on edellä mainitun 25.5.1999 tehdyn

toimielinten väliseen sopimukseen liitetyn mallipäätöksen toisinto ja siihen on tehty tarvittavat tekniset mukautukset sen soveltamiseksi parlamentissa.

18 Päätöksen 1 artiklan toisessa kohdassa säädetään seuraavaa:

"Parlamentin jäsenet toimivat yhteistyössä viraston kanssa, tämän kuitenkaan rajoittamatta Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten, erityisesti erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan sekä niiden soveltamiseksi annettujen tekstien määräysten soveltamista."

19 Päätöksen 2 artiklan neljännessä kohdassa säädetään seuraavaa:

"Parlamentin jäsenen, joka saa tietoonsa ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuja seikkoja [tietoa seikoista, jotka antavat aihetta epäillä petoksen tai lahjonnan taikka yhteisöjen etuja vahingoittavan muun laittoman toiminnan mahdollisuutta, tai sellaisista virkatoimiin liittyvistä vakavista teoista, jotka voivat merkitä, että virkamies tai muuhun henkilöstöön kuuluva taikka henkilöstöön kuuluva, johon ei sovelleta henkilöstösääntöjä, on jättänyt noudattamatta velvollisuuksiaan tavalla, joka voi johtaa kurinpitotoimiin ja tarvittaessa rikossyytteisiin], on ilmoitettava niistä Euroopan parlamentin puhemiehelle, taikka, jos hän pitää sitä aiheellisena, suoraan virastolle."

20 Päätöksen 4 artiklan mukaan "oikeussäännöt, jotka koskevat parlamentin jäsenten parlamentaarista koskemattomuutta ja oikeutta kieltäytyä todistamasta, pysyvät muuttumattomina".

21 Päätöksen 5 artiklan sanamuoto on seuraava:

"Jos ilmenee, että parlamentin jäseneen — — voi kohdistua henkilöön kohdistuvia epäilyjä, asianomaiselle on ilmoitettava tästä nopeasti, jos ilmoittaminen ei vaaranna tutkimusta. Nimeltä mainittua parlamentin jäsentä — — koskevia päätelmiä ei missään tapauksessa saa tehdä tutkimuksen valmistuttua ilman, että asianomaiselle on annettu tilaisuus tulla kuulluksi kaikista häntä koskevista seikoista.

Tapauksissa, joissa tutkimukseen liittyvistä syistä on noudatettava ehdotonta salassapitovelvollisuutta ja joissa on turvauduttava kansallisten oikeusviranomaisten toimivaltaan kuuluviin tutkintamenetelmiin, velvollisuutta antaa parlamentin jäsenelle — — tilaisuus tulla kuulluksi voidaan lykätä — — puhemiehen — — annettua asiaan suostumuksensa."

Menettely

22 W. Rothley ja 70 muuta parlamentin jäsentä (jäljempänä kantajat) ovat yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 21.1.2000 jättämällään kanteella vaatineet EY 230 artiklan neljännen kohdan nojalla riidanalaisen päätöksen kumoamista.

23 Kantajat ovat lisäksi samana päivänä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen saapuneeksi kirjatulla erillisellä asiakirjalla vaatineet EY 242 artiklan nojalla riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä siihen saakka, kunnes pääasiassa on annettu ratkaisu.

24 Parlamentti on esittänyt 9.2.2000 kirjalliset huomautuksensa välitoimihakemuksesta.

25 Neuvosto toimitti 4.2.2000 ja komissio 10.2.2000 päiväämillään kirjeillä väliintulohakemuksen, jossa ne pyysivät saada osallistua välitoimimenettelyyn tukeakseen vastaajan vaatimuksia.

26 Väliintulohakemuksista ilmoitettiin asianosaisille ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 116 artiklan 1 kohdan mukaisesti.

27 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti hyväksyi neuvoston väliintulohakemuksen 7.2.2000 antamallaan määräyksellä ja pyysi tätä esittämään huomautuksensa kuulemistilaisuudessa.

28 Kuulemistilaisuudessa, joka pidettiin 10.2.2000, välitoimista päättävä tuomari hyväksyi komission väliintulohakemuksen ja esitti lisäksi kysymyksiä viraston johtajalle, jota oli pyydetty saapumaan kuultavaksi.

29 Kuulemistilaisuuden jälkeen välitoimista päättävä tuomari pyysi asianosaisia harkitsemaan riidan sovintoratkaisua. Koska parlamentin virkamiehillä ei ole tähän tarvittavaa toimivaltaa, parlamentille annettiin määräaika, jotta asianosaisten välinen sovinto olisi ollut mahdollinen sitoumuksia parlamentin puolesta tekemään valtuutetun viranomaisen nimenomaisella sitoumuksella, joka merkitsisi lähtökohtaisesti sitä, ettei viraston henkilökunta saa suorittaa mitään tutkimuksia jäsenten työhuoneissa heidän poissa ollessaan tai ilman heiltä ennakkoon saatua suostumusta.

30 Parlamentti viittasi 23.2.2000 päivätyssä vastauskirjeessään puhemiehensä 18.2.2000 päiväämään kirjeeseen ja perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnan puheenjohtajan puhemiehelle osoittamaan kirjeeseen.

31 Parlamentin puhemiehen edellä mainittuun kirjeeseen sisältyy muun muassa seuraava kohta:

"Asiassa T-17/00 R, Rothley ym. vastaan Euroopan parlamentti, 11.2.2000 pidetyssä kuulemismenettelyssä ehdotatte riidan sovintoratkaisuun pääsemiseksi, että Euroopan parlamentti antaa julistuksen, jonka mukaan parlamentti kieltää — — virastolta pääsyn edustajien työhuoneisiin muutoin kuin heidän nimenomaisella suostumuksellaan.

Vahvistan täten kaikkien mahdollisuuksien varalta Euroopan parlamentin virkamiesten tämän menettelyn kuluessa esittämät tätä vastaavat kannanotot."

32 Kantajat esittivät huomautuksensa parlamentin vastauksesta 2.3.2000 päiväämässään kirjeessä.

33 Parlamenttia kehotettiin 7.3.2000 julistamaan selkeästi puhemiehensä välityksellä, että se sitoutuu ilmoittamaan parlamentin jäseniin kohdistuvista viraston suunnittelemista toimenpiteistä viipymättä asianomaisille jäsenille, kieltämään virastolta pääsyn parlamentin jäsenten työhuoneisiin heidän poissa ollessaan sekä vastaavansa siitä, ettei virasto voi päästä parlamentin jäsenten työhuoneisiin muutoin kuin näiden suostumuksella.

34 Parlamentti vastasi välitoimista päättävälle tuomarille 22.3.2000 päiväämällään kirjeellä, että "puhemiehen kokoon kutsumassa poliittisten ryhmien puheenjohtajien kokouksessa 16.3.2000 neuvoteltiin asiasta [puhemiehen] pyynnöstä ja päätettiin, ettei parlamentin ollut tarpeen antaa uutta vastausta" ja että "puhemieskonferenssissa katsottiin, että puhemies oli antanut ensimmäisen oikeus-

asteen tuomioistuimen kysymykseen selkeän vastauksen 18.2.2000 päiväämällään kirjeellä, kun hän vahvisti Euroopan parlamentin virkamiesten menettelyn kuluessa omaksumat kannanotot".

35 Samana päivänä kantajat esittivät huomautuksensa parlamentin vastauksesta. Koska kantajat katsoivat, ettei parlamentin julistuksessa annettu riittäviä takeita heidän oikeuksiensa turvaamisesta, he pysyttivät välitoimihakemuksensa ja vaativat toissijaisesti, että välitoimista päättävä tuomari määrää EY 243 artiklan mukaisista välitoimista, joilla parlamentti velvoitetaan välittömästi ilmoittamaan odotettavissa olevista parlamentin jäseniin kohdistuvista viraston toimenpiteistä ja joilla parlamenttia kielletään myöntämästä virastolle pääsyä parlamentin jäsenten työhuoneisiin heidän poissa ollessaan tai ilman heidän suostumustaan.

Sovellettavat oikeussäännöt

36 EY 242 ja EY 243 artiklan sekä Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta 24 päivänä lokakuuta 1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom (EYVL L 319, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 8.6.1993 tehdyllä neuvoston päätöksellä 93/350/Euratom, EHTY, ETY (EYVL L 144, s. 21), 4 artiklan yhdistettyjen oikeussääntöjen nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi määrätä kanteen kohteena olevan säädöksen täytäntöönpanon lykättäväksi tai päättää tarpeellisista välitoimista, jos se katsoo, että olosuhteet sitä edellyttävät.

37 Työjärjestyksen 104 artiklan 2 kohdassa määrätään, että välitoimia koskevissa hakemuksissa on ilmoitettava seikat, joiden vuoksi asia on kiireellinen, sekä ne tosiseikat ja oikeudelliset perusteet, joiden vuoksi vaadituista välitoimista määrääminen on ilmeisesti perusteltua (fumus boni juris). Näiden edellytysten on täytyttävä yhtä aikaa siten, että hakemus täytäntöönpanon lykkäämisestä on hylättävä, jos jompikumpi edellytys ei täyty (asia T-70/99 R, Alpharma v. neuvosto, määräys 30.6.1999, Kok. 1999, s. II-2027, 42 kohta). Välitoimista päät-

tävä tuomari vertailee myös tarvittaessa asiaan liittyviä eri intressejä keskenään (asia C-107/99 R, Italia v. komissio, määräys 29.6.1999, Kok. 1999, s. I-4011, 59 kohta sekä asia T-222/99 R, Martinez ja de Gaulle v. parlamentti, määräys 25.11.1999, Kok. 1999, s. II-3397, 22 kohta).

Tutkittavaksi ottaminen

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

38 Parlamentti katsoo, että välitoimia koskeva hakemus on hylättävä, koska sen perustana olevan kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset puuttuvat selvästi.

39 Parlamentin mukaan riidanalainen päätös ei ensiksikään koske kantajia suoraan ja erikseen. Päätöksellä ei loukata parlamentin jäsenten oikeuksia, koska tällaisesta oikeuden loukkauksesta voi olla kyse vain nimenomaisten toimenpiteiden yhteydessä. Riidanalainen päätös ei myöskään koske kantajia erikseen, sillä päätös ei koske pelkästään parlamentin tämänhetkisiä jäseniä, vaan myös sen tulevia jäseniä. Mahdollisuus yksilöidä ne henkilöt, joihin toimenpidettä voidaan soveltaa, ei myöskään merkitse sitä, että riidanalainen toimenpide koskisi heitä erikseen. Koska virasto ei ole suorittanut varsinaista tutkimusta, koskee toimenpide parlamentin jäseniä nyt käsiteltävänä olevassa asiassa vain teoriassa.

40 Toiseksi parlamentin päätös sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä on EY 199 artiklaan perustuva parlamentin sisäinen päätös, joka koskee sen jäsenten toimintaa, eikä sillä tuoteta oikeusvaikutuksia suhteessa kolmansiin osapuoliin. Siltä osin kuin riidanalainen päätös ei ulotu parlamentin sisäisen organisaation ulkopuolelle, sen laillisuutta ei voida tutkia EY 230 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan (asia 78/85, Groupe des droites

européennes v. parlamentti, määräys 4.6.1986, Kok. 1986, s. 1753 ja asia C-68/90, Blot ja Front national v. parlamentti, määräys 22.5.1990, Kok. 1990, s. I-2101).

41 Parlamentin työjärjestyksen uudessa 9 a artiklassa ja parlamentin päätöksessä sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä on sääntöjä, jotka koskevat edustajien asemaa parlamentin jäseninä, ja ne kuvastavat tähän asemaan perustuvaa velvollisuutta avustaa petosten torjunnassa, mutta niissä otetaan nimenomaan huomioon perustamissopimuksen asiaa koskevat määräykset, parlamentaarinen koskemattomuus ja parlamentin jäsenen oikeus kieltäytyä todistamasta. Sitä paitsi riidanalainen päätös ei ole suoraan eikä erikseen ristiriidassa edustajantoimen hoitamisen kanssa (em. asia Martinez ja de Gaulle v. parlamentti, määräyksen 67 kohta).

42 Parlamentti arvioi lopuksi, että kantajat pyrkivät todellisuudessa asettamaan kyseenalaiseksi sisäisen päätöksen laillisuuden ylemmäntasoiseen oikeuteen nähden, vaikka muutoksenhakukeinoa tällaisessa tapauksessa ei ole.

43 Kantajat katsovat, että kanne, johon heidän välitoimihakemuksensa liittyy, voidaan ottaa tutkittavaksi, koska riidanalainen päätös koskee heitä suoraan ja erikseen EY 230 artiklan neljännen kohdan mukaisesti.

Välitoimista päättävän tuomarin arviointi asiasta

44 Työjärjestyksen 104 artiklan 1 kohdan toisen alakohdan mukaan välitoimia koskeva hakemus otetaan tutkittavaksi ainoastaan, jos sen on tehnyt yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi saatetun asian asian-

osainen. Tämä sääntö ei ole pelkästään muodollinen, vaan se edellyttää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi tosiasiallisesti tutkia pääasiassa nostetun kanteen, johon välitoimihakemus liittyy.

45 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan pääasiassa nostetun kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä ei pääsääntöisesti voida tutkia välitoimimenettelyssä, jotta ei muodostettaisi ennakolta pääasian ratkaisua. Silloin kun nyt käsiteltävän asian tavoin vedotaan siihen, että pääasiassa nostettu kanne, johon välitoimihakemus liittyy, on selvästi jätettävä tutkimatta, saattaa kuitenkin osoittautua tarpeelliseksi tutkia, onko olemassa seikkoja, joiden perusteella on mahdollista ensiarviona päätyä sille kannalle, että kanne tutkitaan (asia 221/86 R, Groupe des droites européennes ja Front national v. parlamentti, määräys 16.10.1986, Kok. 1986, s. 2969, 19 kohta; asia 376/87 R, Distrivet v. neuvosto, määräys 27.1.1988, Kok. 1988, s. 209, 21 kohta ja em. asia Martinez ja de Gaulle v. parlamentti, määräyksen 60 kohta).

46 EY 230 artiklan ensimmäisen kohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin tutkii muun muassa parlamentin sellaisten toimien laillisuuden, joiden tarkoituksena on tuottaa oikeusvaikutuksia suhteessa kolmansiin osapuoliin. Tämän määräyksen tarkoituksena on saattaa yhteisöjen tuomioistuinten valvonnan alaisiksi ne toimet, joita parlamentti tekee EY:n perustamissopimuksen alalla ja jotka voivat loukata jäsenvaltioiden tai muiden toimielinten toimivaltaa taikka ylittää niiden tekijälle asetetut rajat (asia 294/83, Les Verts v. parlamentti, tuomio 23.4.1986, Kok. 1986, s. 1339, 25 kohta; Kok. Ep. VIII, s. 551). Sitä vastoin pelkästään parlamentin sisäiseen järjestäytymiseen liittyvät toimet eivät voi olla kumoamiskanteen kohteena (em. asia Groupe des droites européennes v. parlamentti, määräyksen 11 kohta em. asia Blot ja Front national v. parlamentti, määräyksen 11 kohta, ja asia C-314/91, Weber v. parlamentti, tuomio 23.3.1993, Kok. 1993, s. I-1093, 9 kohta). Tähän joukkoon kuuluvat ne parlamentin toimet, joilla joko ei ole lainkaan oikeusvaikutuksia tai joilla on oikeusvaikutuksia vain parlamentin sisäisen työskentelyn järjestämisen osalta ja jotka ovat työjärjestyksessä määrätyn tutkintamenettelyn alaisia (em. asia Weber v. parlamentti, tuomion 10 kohta).

47 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa asetetaan pääasiassa nostetulla kanteella kyseenalaiseksi edellä mainitusta 25.5.1999 tehdystä toimielinten välisestä sopimuksesta johtuvien muutosten tekemisestä parlamentin työjärjestykseen 18.11.1999 tehdyn parlamentin päätöksen sääntöjenmukaisuus.

48 Aluksi on syytä todeta, että riidanalainen päätös on parlamentin jäsenten enemmistön tekemä ja että sitä niin ollen on pidettävä parlamentin antamana säädöksenä (ks. vastaavasti em. asia Les Verts v. parlamentti, tuomion 20 kohta).

49 Tämän jälkeen on tutkittava, voivatko päätöksen oikeusvaikutukset ylittää toimielimen sisäisen työskentelyn järjestämiselle asetetut rajat.

50 Tältä osin riidanalaisella päätöksellä toisaalta muutetaan parlamentin työjärjestystä siten, että siihen lisätään 9 a artikla, joka koskee viraston sisäisiä tutkimuksia, ja toisaalta sillä hyväksytään parlamentin päätös sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä. Viimeksi mainitun päätöksen viidennessä perustelukappaleessa ja viidessä sen kahdeksasta artiklasta viitataan parlamentin jäseniin nimenomaisesti henkilöinä, joilla on oikeuksia ja velvollisuuksia, joihin kuuluu velvollisuus toimia yhteistyössä viraston kanssa (1 artikla) ja antaa tietoja (2 artikla). Riidanalaisella päätöksellä on siten parlamentin jäseniä koskevia oikeusvaikutuksia, jotka eivät liity heidän parlamentaarisen edustajantoimensa hoitoon eivätkä siihen perustuvaan poliittiseen toimintaan.

51 Lisäksi on syytä mainita, että yhteisöjen tuomioistuin on lausunut, että yhteisön toimielimen sisäisellä työjärjestyksellä pyritään järjestämään osastojen sisäistä toimintaa hyvän hallintotavan toteuttamiseksi ja että siihen sisältyvillä erityisesti ratkaisuja ja päätöstentekoa koskevilla säännöillä on siten pääsääntöisesti varmistettava asioiden käsittelyn moitteeton toteuttaminen siten, että toimielimen jokaisen jäsenen oikeudet otetaan huomioon (asia C-69/89, Nakajima v. neuvosto, tuomio 7.5.1991, Kok. 1991, s. I-2069, 49 kohta; Kok. Ep. XI, s. 161). Vastaavasti riidanalaisen päätöksen perimmäinen tavoite on helpottaa niiden sisäisten tutkimusten moitteetonta toteuttamista, jotka virasto suorittaa parlamentissa.

52 Myös kun otetaan huomioon edellä mainittu oikeuskäytäntö ja todetaan, että riidanalaisen päätöksen tarkoitus on helpottaa viraston parlamentissa suoritta-

mien sisäisten tutkimusten moitteetonta toteuttamista, ei voida jättää ottamatta huomioon, että sitä voidaan pitää toimenpiteenä, jolla on toimielimen sisäisen työskentelyn järjestämiselle asetetut rajat ylittäviä oikeusvaikutuksia. Tällaiset tutkimukset, joiden kohdistaminen parlamentin jäseniin on ollut mahdollista riidanalaisen päätöksen voimaantulosta saakka, voivat loukata koskemattomuutta, joka taataan jokaiselle parlamentin jäsenelle. Kuten asetuksen N:o 1073/1999 10 artiklan 2 kohdassa säädetään, viraston johtaja lähettää sisäisten tutkimusten yhteydessä saadut tiedot seikoista, jotka voivat johtaa rikossyytteisiin, asianomaisen jäsenvaltion oikeusviranomaisille, jotka parlamentin jäsenen osalta voivat vaatia tämän parlamentaarisen koskemattomuuden pidättämistä.

53 Kysymykseen siitä, koskeeko riidanalainen päätös kantajia suoraan ja erikseen EY 230 artiklan neljännessä kohdassa asetetuin edellytyksin, on riittävää todeta ensiksikin, ettei voida jättää ottamatta lukuun sellaista mahdollisuutta, että parlamentti velvoitetaan erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan määräyksillä ottamaan erityisesti huomioon parlamentin jäsenten erityisasema ja edustajantoimen riippumattoman hoitamisen erityinen merkitys. Tältä osin on syytä korostaa, että asianosaisten erimielisyys parlamentaarisen koskemattomuuden laajuudesta kuuluu pääasian käsittelyyn, ja ettei välitoimista päättävä tuomari niin ollen saa ottaa sitä huomioon arvioidessaan nyt käsiteltävänä olevan kanteen tutkittavaksi ottamista. Myöskään ei voida jättää ottamatta lukuun sitä, että kantajat kuuluvat sellaiseen suljettuun piiriin, joka muodostuu kaikista nykyisen parlamentin jäsenistä, joihin riidanalaisella päätöksellä kuhunkin erikseen kohdistetaan velvollisuus toimia yhteistyössä viraston kanssa ja antaa tietoja parlamentin puhemiehelle tai suoraan virastolle. Tiedonantovelvollisuuden osalta sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä tehdyn päätöksen 2 artiklan neljännessä kohdassa säädetään seuraavaa: "Parlamentin jäsenen, joka saa tietoonsa ensimmäisessä kohdassa tarkoitettuja seikkoja, on ilmoitettava niistä Euroopan parlamentin puhemiehelle, taikka, jos hän pitää sitä aiheellisena, suoraan virastolle." Toiseksi parlamentin jäsenten tiedonanto- ja yhteistyövelvollisuus perustuu suoraan riidanalaiseen päätökseen.

54 Näin ollen on olemassa varteenotettavia perusteita katsoa, että pääasiassa nostettu kanne voidaan ottaa tutkittavaksi. Tältä osin on tärkeää ottaa huomioon yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytäntö, jonka mukaan Euroopan yhteisö nojautuu oikeusvaltion periaatteisiin sillä perusteella, että sen jäsenvaltioiden ja toimielinten antamien säädösten yhteensoveltuvuus perustuslakia vastaavan

peruskirjan eli perustamissopimuksen kanssa tutkitaan, ja että perustamissopimuksessa on perustettu täydellinen oikeussuojateiden järjestelmä, jolla annetaan yhteisöjen tuomioistuimelle valta tutkia toimielinten säädösten lainmukaisuus (em. asia Les Verts v. parlamentti, tuomion 23 kohta; em. asia Weber v. parlamentti, tuomion 8 kohta; asia 314/85, Foto-Frost, tuomio 22.10.1987, Kok. 1987, s. 4199, 16 kohta; Kok. Ep. IX, s. 235, ja asia C-2/88 Imm., Zwartveld ym., määräys 13.7.1990, Kok. 1990, s. I-3365, 16 kohta; Kok. Ep. X, s. 509).

55 Edellä esitetyn perusteella on katsottava, että välitoimihakemus voidaan ottaa tutkittavaksi.

Fumus boni juris

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

56 Kantajat esittävät viisi kanneperustetta niiden perustelujen tueksi, jotka ensi näkemältä puoltavat riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkäämistä; ensiksi olennaisen menettelyvaatimuksen rikkominen, toiseksi edustajantoimen hoitamisen vapauden periaatteen loukkaaminen, kolmanneksi parlamentin jäsenten koskemattomuuden loukkaaminen, neljänneksi parlamentin tutkintaoikeuden loukkaaminen ja viidenneksi viraston perustamista koskevan päätöksen sekä asetuksen N:o 1073/1999 sääntöjenvastaisuus.

57 Ensiksi kantajat katsovat, että riidanalainen päätös on tehty sääntöjen vastaisesti. Vaikka poliittisen ryhmän pyyntö parlamentin työjärjestyksen muuttamisesta tehdyn ehdotuksen sisältävän kertomuksen ja siihen liitetyn päätösluonnoksen palauttamisesta parlamentin perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnalle hylättiin ja vaikka täysistunto hylkäsi mainitun työjärjestyksen muutosehdotuksen, puhemieskonferenssi päätti "hyväksyä" kertomuksen

palauttamisen perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokunnalle. Koska puhemieskonferenssilla ei parlamentin työjärjestyksen 24 artiklan mukaan ole tällaista toimivaltaa, on kertomuksen palauttaminen sääntöjenvastainen.

58 Toiseksi kantajat väittävät, että viraston tutkimustoimivalta ja parlamentin jäseniä koskevat menettelysäännöt loukkaavat edustajantoimen vapaan hoitamisen periaatetta, sellaisena kuin nämä oikeudet taataan edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä, välittömillä vaaleilla (EYVL 1976, L 278, s. 5), sellaisena kuin se on muutettuna, annetun säädöksen 4 artiklan 1 kohdassa sekä parlamentin työjärjestyksen 2 ja 9 artiklassa. Tällä periaatteella, jolla on valtiosääntöarvo, turvataan kantajien mukaan parlamentin jäsenten riippumattomuus, ja sillä pyritään välttämään muun muassa toimenpanoviranomaisten mahdollisesti heidän tehtäviensä hoitamiselle asettamat esteet, rajoitukset tai rasitteet.

59 Viraston tutkimustoimivallan ulottaminen parlamentin jäsenten tehtävien hoitamiseen loukkaa kantajien mukaan tätä periaatetta. Virastolla on ilman ennakkoilmoitusta ja välittömästi pääsy kaikkiin parlamentin jäsenten hallussa oleviin tietoihin samoin kuin heidän työhuoneisiinsa, virasto voi ottaa kopioita ja saada otteita kaikista asiakirjoista ja edustajien hallussa olevasta tietoaineistosta, ja sillä on valtuudet ottaa nämä asiakirjat ja tiedot haltuunsa. Riidanalaisessa päätöksessä ei myöskään määritellä riittävän selvästi viraston asioihin puuttumista koskevien valtuuksien edellytyksiä. Toisin kuin asetuksen N:o 1073/1999 4 artiklan 1, 2 ja 6 kohdassa sekä 6 artiklan 4 kohdassa, riidanalaisessa päätöksessä ei millään tavalla määritellä edellytyksiä, yksityiskohtaisia sääntöjä eikä menettelyjä, joita viraston henkilökunnan on noudatettava sisäisiä tutkimuksia suorittaessaan.

60 Se, että viraston tutkimusvaltuuksiin voidaan turvautua pelkästään sellaisen sääntöjenvastaisuuden tai poikkeavuuden perusteella, joka voi johtaa kurinpitotoimiin, on kantajien mielestä suhteellisuusperiaatteen vastaista. Samoin kantajat pitävät suhteellisuusperiaatteen vastaisena viraston mahdollisuutta käyttää etsintä- ja takavarikkovaltuuksiaan talousrikkomukseen tai muuhun parlamentissa tapahtuneeseen sääntöjenvastaisuuteen kohdistuvan alkavan epäilyn perusteella. Kantajien mukaan virastoa ei edes koske sellainen edellytys, jonka mukaan etsinnästä tai takavarikosta on oltava oikeuden päätös, ja virastolla on

milloin tahansa pääsy tiloihin, joissa parlamentin jäsenet työskentelevät, ja mahdollisuus ottaa haltuunsa asiakirjoja, ilman että näille ilmoitetaan asiasta.

61 Riidanalainen päätös on lisäksi kantajien mielestä edustajantoimen vapaan hoitamisen periaatteen vastainen siltä osin kuin sillä asetetaan parlamentin jäsenille menettelysääntöjä muun muassa tiedottamisesta virastolle ja yhteistyöstä sen kanssa. Varsinkin parlamentin jäsenille asetettua tiedonantovelvollisuutta kantajat pitävät ehdottomasti suhteellisuusperiaatteen vastaisena. Kansallisissa oikeusjärjestyksissä säädetään ilmiantovelvollisuudesta vain kun kyseessä on rikos. Parlamentin toimihenkilöt ja jäsenet ovat kuitenkin velvolliset ilmoittamaan virastolle "vakavista teoista" silloinkin, kun ne eivät voi johtaa rikossyytteisiin. Tällainen velvollisuus on omiaan johtamaan poliittisten vastustajien keskinäisiin ilmiantoihin ja viime kädessä vahingoittamaan parlamentin toimintaa kokonaisuudessaan.

62 Kolmanneksi kantajat väittävät, että riidanalaisessa päätöksessä ei oteta huomioon parlamentin jäsenten koskemattomuutta, sellaisena kuin se taataan Euroopan yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista 8 päivänä huhtikuuta 1965 tehdyn pöytäkirjan 10 artiklassa, johon viitataan parlamentin työjärjestyksen 3 artiklan 1 kohdassa ja edustajien valitsemisesta Euroopan parlamenttiin yleisillä, välittömillä vaaleilla annetun säädöksen, sellaisena kuin se on muutettuna, 4 artiklan 2 kohdassa. Pöytäkirjan tarkoituksesta ja tavoitteesta ilmenee kantajien mukaan, että sillä taattu koskemattomuus suojaa parlamentin jäseniä rikossyytteitä vastaan. Erityisesti pöytäkirjan 10 artiklan 1 kohdan b alakohta muodostaa perustan parlamentin jäsenten koskemattomuudelle, joka on tunnusomaista yhteisön oikeudelle (ks. vastaavasti julkisasiamies Darmonin ratkaisuehdotus asiassa 149/85, Wybot, tuomio 10.7.1986, Kok. 1986, s. 2391, 2392, ratkaisuehdotuksen 8 kohta; Kok. Ep. VIII, s. 729).

63 Virastolle myönnetty lupa suorittaa sellaisiin parlamentin jäsenten laiminlyönteihin kohdistuvia tutkimuksia, jotka eivät johda rikossyytteisiin, ylittää kantajien mielestä sen, mikä on sallittua kansallisille viranomaisille, joiden tehtäviin sisältyy oman maansa eduskuntaan kohdistuvat rangaistusseuraamukset. Tiloihin pääsyä ja haltuunottoa koskevat viraston valtuudet eivät edellytä oikeuden päätöstä, toisin kuin useissa jäsenvaltioissa syyttäjänviraston tai poliisin suorittamien tarkastusten yhteydessä edellytetään. Oikeuden päätös, jolla sallitaan

rangaistusseuraamuksista vastaavien viranomaisten suorittamat etsinnät ja takavarikot, on jokaiselle oikeusvaltiolle tunnusomainen yleinen periaate (komission kilpailun alalla suorittamien tutkimusten osalta ks. yhdistetyt asiat 46/87 ja 227/88, Hoechst v. komissio, tuomio 21.9.1989, Kok. 1989, s. 2859; Kok. Ep. X, s. 145). Lopuksi kantajat toteavat, että virastolla on riidanalaisen päätöksen 5 artiklan perusteella suuri harkintavalta, jonka nojalla se voi suorittaa parlamentin jäseniä koskevia "salaisia" tutkimuksia ja siten loukata heidän koskemattomuuttaan.

64 Neljänneksi kantajat katsovat, että viraston toimivalta ja parlamentin jäseniin sovellettavat vastaavat menettelysäännöt loukkaavat EY 193 artiklassa vahvistettua parlamentin tutkintaoikeutta. Tällaiset toimivaltuudet ovat lisäksi kantajien mielestä ristiriidassa väliaikaisen tutkintavaliokunnan jäseniä koskevien menettelysääntöjen kanssa siltä osin kuin nämä ovat velvolliset kieltäytymään luovuttamasta luottamuksellisia tietoja. Pääsääntöisesti virasto voi sitä paitsi saada käyttöönsä asian kannalta merkitykselliset väliaikaisen tutkintavaliokunnan asiakirjat ja ottaa ne haltuunsa välittömästi ja ilman ennakkoilmoitusta.

65 Viidenneksi kantajat vetoavat viraston perustamisesta tehdyn päätöksen ja asetuksen N:o 1073/1999 sääntöjenvastaisuuteen.

66 Viraston perustamisesta tehdyn päätöksen oikeudellinen perusta on kantajien mukaan virheellinen. EY:n perustamissopimuksen 162 artiklan (josta on tullut EY 218 artikla) 2 kohdassa määrätään, että komissio vahvistaa työjärjestyksensä siten, että se varmistaa oman toimintansa ja eri yksiköiden toiminnan perustamissopimuksen mukaisesti. Kantajat katsovat, että viraston perustaminen ylittää komission sisäisen työskentelyn järjestämiselle asetetut rajat. Viraston perustamisesta tehdyn päätöksen 3 artiklan ja asetuksen N:o 1073/1999 12 artiklan 3 kohdan perusteella virastoa on kantajien mielestä pidettävä täysin itsenäisenä. Sellaisen toimielimen valvontamahdollisuuden puuttuminen, jonka komissio on perustanut sisäistä organisaatiota koskevan toimivaltansa nojalla, on kantajien mukaan ristiriidassa sellaisen oikeuskäytännön kanssa, jonka mukaan alempaa viranomaista ei voida valtuuttaa harjoittamaan täysin itsenäistä hallinnollista toimintaa, jota ei voida valvoa (asia 25/70, Köster, tuomio 17.12.1970,

Kok. 1970, s. 1161, 9 kohta; Kok. Ep. I, s. 515). Lisäksi kantajat katsovat, että virastolle sen perustamisesta tehdyssä sopimuksessa vahvistetulla oikeudellisella asemalla ja erityisesti sen muita yhteisön toimielimiä ja niiden jäseniä koskevilla tutkimusvaltuuksilla ei ole mitään yhteyttä komission sisäiseen organisaatioon eikä työskentelyn järjestämiseen.

67 Kantajien mielestä komissio siirsi sääntöjen vastaisesti virastoa perustaessaan sellaisia toimivaltuuksia, joita sillä itsellään ei ole (asia 9/56, Meroni v. korkea viranomainen, tuomio 13.6.1958, Kok. 1958, s. 9; Kok. Ep. I, s. 21 ja asia 10/56, Meroni v. korkea viranomainen, tuomio 13.6.1958, Kok. 1958, s. 51). Komissiolla ei kantajien mukaan ole minkäänlaista viraston perustamisesta tehdyn päätöksen 2 artiklan 1 kohdan 2 alakohdan mukaista toimivaltaa suorittaa "sisäisiä hallinnollisia tutkimuksia" parlamenttiin ja sen jäseniin nähden.

68 Kantajat katsovat lisäksi, että komissio on siirtänyt harkintavaltaa sääntöjen vastaisesti. Virastolla ja sen johtajalla on sisäisten hallinnollisten tutkimusten järjestelyjen ja toteuttamisen osalta valvonnan ulkopuolelle jäävää harkintavaltaa, mikä ilmenee asetuksen N:o 1073/1999 4, 5 ja 6 artiklasta.

69 EY 280 artiklaan perustuvan asetuksen N:o 1073/1999 osalta kantajat huomauttavat, että perustamissopimuksen tämän määräyksen nojalla voidaan toteuttaa tarvittavat toimenpiteet petosten torjumiseksi tarkoituksena tehokkaan ja yhtäläisen suojelun tarjoaminen jäsenvaltioissa, mutta arvioivat ettei asetus koske yhteisön sisäistä petosten torjuntaa.

70 Kantajat katsovat lisäksi, että mainitun määräyksen nojalla voidaan toteuttaa vain sellaisia toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on torjua rikollista toimintaa. Kantajien mukaan asetuksen N:o 1073/1999 tarkoitus ei kuitenkaan ole yksinomaan rikollisen toiminnan ehkäiseminen ja torjunta, vaan se koskee myös "vakavia tekoja", jotka voivat merkitä, että yhteisön henkilöstöön kuuluva on jättänyt noudattamatta velvollisuuksiaan tavalla, joka voi johtaa kurinpitotoimiin ja tarvittaessa rikossyytteisiin, taikka että yhteisön toimielimen jäsen on vastaavalla tavalla jättänyt noudattamatta velvollisuuksiaan (1 artiklan 3 kohta).

71 Parlamentti katsoo, että kantajien väitteet eivät ole perusteltuja.

72 Olennaisten menettelymääräysten rikkomista koskevan väitteen osalta parlamentti arvioi, että poliittisen ryhmän asian palauttamista perussopimus-, työjärjestys- ja toimielinasioiden valiokuntaan koskevan pyynnön hylkääminen ei ole ristiriidassa sen päätöksen kanssa, jonka puhemieskonferenssi teki samana päivänä asian saattamisesta kyseisen valiokunnan käsiteltäväksi, jos asian palauttamista koskeva pyyntö hylätään ennen lopullista äänestystä parlamentin työjärjestyksen muutoksesta. Näin ollen puhemieskonferenssi arvioi, että sillä oli toimivalta lähettää asia valiokunnan käsiteltäväksi riidanalaisen päätöksen hyväksymismenettelyn jouduttamiseksi, vaikka työjärjestyksessä ei ole nimenomaista määräystä tällaisesta toimivallasta.

73 Parlamentin työjärjestyksen rikkominen ei kuitenkaan johda riidanalaisen päätöksen kumoamiseen, koska asian saattamisesta toimivaltaisen valiokunnan käsiteltäväksi annettujen määräysten tavoite ei ole parlamentin jäsenten etujen ja oikeuksien turvaaminen.

74 Riidanalaisella päätöksellä ei parlamentin mukaan rajoiteta edustajantoimen hoitamisen vapautta, parlamentaarista koskemattomuutta eikä parlamentin tutkintaoikeutta.

75 Kahden ensimmäisen näkökohdan osalta parlamentti korostaa aluksi sitä, että velvollisuuksien noudattamatta jättämistä koskevat toimielimen sisäiset ohjeet ja rankaisutoimet ovat myös toimielimen oman edun mukaisia ja että parlamentin jäsenten koskemattomuus tehtäviä hoitaessaan ei ole rajaton. Parlamentti pitää tätä erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan 10 artiklassa määrättyä koskemattomuutta parlamentin institutionaalisena oikeutena, jonka tarkoitus on taata sen toimintakyky (em. asiassa Wybot annettu tuomio) ja joka voidaan pidättää toimivaltaisten viranomaisten pyynnöstä.

76 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa parlamentti katsoo, että jäsenten parlamentaariset oikeudet turvataan kaikilta loukkauksilta parlamentin päätöksellä sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä (viides perustelukappale ja 4 artikla) ja asetuksella N:o 1073/1999 (4 artiklan 1 kohdan toinen alakohta ja 6 kohta).

77 Kantajien näkemyksestä poiketen parlamentti ei katso, että virastolla olisi oikeusviranomaisille tai rikospoliisille kuuluvia toimivaltuuksia. Virasto ei voi ottaa haltuunsa jäsenten asiakirjoja eikä pakottaa heitä todistamaan. Virasto ei myöskään voi tutkia pankkitilien tapahtumia eikä kuunnella puhelimia. Parlamentin mukaan viraston ainoa tehtävä on suorittaa hallinnollisia tutkimuksia, joiden tarkoitus on selvittää yhteisön taloudellisia etuja haittaavia seikkoja, kuten sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä tehdyn parlamentin päätöksen kolmannesta ja neljännestä perustelukappaleesta ilmenee. Tällaisia alustavia tutkimuksia voidaan myös kohdistaa parlamentin jäseniin esimerkiksi parlamentin pääsihteeristön tiloissa suoritetuilla tarkastuksilla. Erikoistapauksissa parlamentin jäsenet voivat vedota koskemattomuuteensa tai oikeuteensa kieltäytyä todistamasta, jos viraston tarkoituksena on tehdä heitä suoraan koskevia tutkimuksia. Virastolla ei ole käytettävissään pakkokeinoja jäseniin kohdistuvien tutkimusten tai haltuunottojen tekemiseksi. Jos parlamentin jäseniin kohdistuu epäilyksiä, viraston on käännyttävä toimivaltaisten kansallisten oikeusviranomaisten puoleen, jotta voidaan suorittaa varsinainen tutkimus näiden viranomaisten käytettävissä olevilla keinoilla ja koskemattomuuden pidättämismenettelyä noudattaen.

78 Kantajien esiin tuoma ilmiantamisten vaara ei parlamentin mielestä ole perusteltu. Viraston keräämiä tietoja on käsiteltävä luottamuksellisesti, ja virasto on velvollinen tiedottamaan asiasta niille, joita se koskee. Lisäksi parlamentti katsoo, että sen jäseniä suojellaan erityisesti sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä tehdyn parlamentin päätöksen 2 artiklan neljännessä kohdassa, jossa säädetään, että jos virkamiehet saavat tietoonsa parlamentin jäsenten suorittamia moitittavia tai lainvastaisia tekoja, heidän on ilmoitettava niistä parlamentin puhemiehelle, eikä heillä ole oikeutta saattaa asiaa suoraan viraston käsiteltäväksi.

79 Samoin parlamentti katsoo, että on syytä torjua väitteet, joiden mukaan riidanalainen päätös on suhteellisuusperiaatteen vastainen sen perusteella, että virasto

ei puutu pelkästään sellaisiin vakaviin velvollisuuksien noudattamatta jättämistapauksiin, jotka voivat johtaa rikossyytteisiin. EY 280 artiklan 1 kohdassa yhteisö velvoitetaan torjumaan petoksia ja muuta yhteisön taloudellisia etuja vahingoittavaa laitonta toimintaa, johon sisältyy kaikenlainen näiden etujen vastainen toiminta.

80 Parlamentti arvioi, ettei parlamentaarista tutkintaoikeutta ole millään tavalla loukattu, erityisesti siksi, että viraston tutkintavaltuudet eivät voi olla EY 193 artiklan vastaiset.

81 Kanteet, joilla vaaditaan toteamaan nyt käsiteltävänä olevassa asiassa riitautettujen säädösten lainvastaisuus, on parlamentin mukaan hylättävä. Ensiksikin se katsoo, että riidanalainen päätös perustuu EY 199 artiklaan eikä päätökseen viraston perustamisesta tai asetukseen N:o 1073/1999.

82 Viraston perustamisesta tehdyn päätöksen pätevyyttä ei parlamentin mukaan voida asettaa kyseenalaiseksi. Sisäisiä tutkimuksia suoritetaan vain sellaisten oikeussääntöjen mukaisesti, jotka vahvistetaan perustamissopimuksissa vahvistettujen rajoitusten ja edellytysten puitteissa (viraston perustamisesta tehdyn päätöksen 2 artiklan 1 kohdan kolmas alakohta). Asetuksen N:o 1073/1999 4 artiklassa tämä toimivalta siirretään virastolle. Päätös viraston perustamisesta on niin ollen tullut sen 7 artiklan mukaisesti voimaan vasta asetuksen N:o 1073/1999 voimaantulon myötä. Asetus ja muiden toimielinten ja laitosten muille tutkimuksille antama hyväksyntä muodostavat siten viraston toimivallan perustan.

83 Yhteisöjen toimielinten tehtävien hoidon siirtäminen itsenäisille tai riippumattomille elimille ei parlamentin näkemyksen mukaan ole yhteisön oikeuden vastaista. Virasto muistuttaa organisaatiorakenteeltaan virallisten julkaisujen toimistoa, joka kuuluu komissioon, mutta harjoittaa itsenäisesti tiettyjä toimielinten tehtäviä näiden yhteisen päätöksen nojalla (EYVL 1969, L 13, s. 19). Useat toimielimet ovat yhdessä antaneet virastolle sen toimivallan, ja sitä valvoo

johdonmukaisesti valvontalautakunta, jonka jäsenet nimetään asianomaisten toimielinten keskinäisestä sopimuksesta.

84 Asetuksen N:o 1073/1999 väitetyn sääntöjenvastaisuuden osalta parlamentti arvioi, että toiminta, joka voi johtaa pelkkiin kurinpitotoimiin kuuluu EY 280 artiklan 1 kohdan soveltamisalaan. Sitä paitsi kysymystä siitä, voiko yhteisön taloudellisten etujen vahingoittaminen johtaa rikossyytteisiin, voidaan tarkastella vain tutkinnan kuluessa. Lopuksi parlamentti katsoo, että petosten ja muun laittoman toiminnan torjuntaa olisi harjoitettava jäsenvaltioiden lisäksi myös yhteisön toimielimissä ja laitoksissa.

Välitoimista päättävän tuomarin arviointi asiasta

85 Pääasiassa nostetun kanteen tueksi esittämiensä kanneperusteiden mukaan kantajat väittävät, että siltä osin kuin riidanalaisella päätöksellä luodaan mahdollisuus kohdistaa viraston sisäisiä tarkastuksia parlamentin jäseniin, sillä loukataan sitä koskemattomuutta, joka heille taataan erioikeuksista ja vapauksista tehdyssä pöytäkirjassa. Tämän ennen kaikkea parlamentin jäsenten koskemattomuuden aineellista ulottuvuutta koskevan kanneperusteen alustavaa tarkastelua varten on ensimmäiseksi yksilöitävä niiden oikeussääntöjen ulottuvuus, joilla tämä koskemattomuus taataan, ja sen jälkeen on arvioitava, ovatko viraston parlamentin jäseniin kohdistuvat sisäiset tutkimukset sellaisia, että niillä loukataan tätä koskemattomuutta.

86 On syytä todeta, että erioikeuksista ja vapauksista tehdyn pöytäkirjan III luvussa määritellään Euroopan parlamentin jäsenten erioikeudet ja vapaudet. Pöytäkirjan 9 artikla, jonka sanamuoto esitetään edellä 2 kohdassa, koskee periaatetta, jonka mukaan parlamentin jäseniä ei voida saattaa vastuuseen siinä mielessä, että heitä ei saa alistaa tutkittavaksi, pidättää tai haastaa oikeuteen heidän tehtäviään hoitaessaan ilmaisemiensa mielipiteiden tai äänestystensä perusteella.

87 Kuten voidaan todeta pöytäkirjan 10 artiklasta, jonka sanamuoto myös esitetään edellä (3 kohta), tähän määräykseen perustuva parlamentin jäsenten koskemattomuus suojelee heitä jäsenvaltioiden viranomaisten toimenpiteitä vastaan omien valtioidensa tai kaikkien jäsenvaltioiden alueella suoritettujen tekojen osalta. Tämän koskemattomuuden sisältö määritellään joko viittaamalla erilaiseen kansalliseen oikeuteen (10 artiklan a alakohta) tai vapaudenriistoa koskevaan koskemattomuuteen sekä lainkäytölliseen koskemattomuuteen (10 artiklan b alakohta). Tässä oikeussäännössä ei määrätä nimenomaisesti koskemattomuudesta, joka parlamentin jäsenillä on istuntojen ajan yhteisön toimielinten ja laitosten, kuten nyt käsiteltävässä asiassa viraston, toimia vastaan.

88 Yhteisön oikeussäännön soveltamisalan määrittämiseksi on kuitenkin syytä ottaa huomioon paitsi sen sanamuoto, myös sen asiayhteys ja tarkoitus.

89 Kyseisen oikeussäännön asiayhteyden osalta pöytäkirjan 18 artiklan 1 kohdassa määrätään, että "yhteisöjen virkamiehille ja muulle henkilöstölle myönnetään erioikeudet, vapaudet ja helpotukset yksinomaan yhteisöjen etuun liittyen". Lisäksi on jo aikaisemmin ratkaistu, että erioikeudet ja vapaudet ovat luonteeltaan vain toiminnallisia siltä osin kuin niillä pyritään estämään yhteisöjen toimintaan ja riippumattomuuteen kohdistuvat rajoitukset (em. asia Zwartveld ym., määräyksen 19 kohta; asia T-80/91, Campogrande v. komissio, tuomio 19.11.1992, Kok. 1992, s. II-2459, 42 kohta ja asia T-497/93, Hogan v. yhteisöjen tuomioistuin, 29.3.1995, Kok. 1995, s. II-703, 48 kohta). Näin ollen parlamentin jäseniä koskevia pöytäkirjan määräyksiä on tulkittava siten, että niillä pyritään takaamaan parlamentin jäsenten riippumattomuus heidän hoitaessaan tehtäviään sekä parlamentin toiminnan vapaus (ks. asia 208/80, Lord Bruce of Donington, tuomio 15.9.1981, Kok. 1981, s. 2205, 14 kohta).

90 Pöytäkirjan 10 artiklalla pyritään varmistamaan parlamentin jäsenten riippumattomuus siten, ettei heitä vastaan voida käyttää pakkokeinoja, pidätysuhkaa tai muita oikeustoimia parlamentin istuntojen aikana. Mainitun artiklan tarkoitus ei niin ollen ole antaa parlamentin jäsenille mahdollisuutta välttää moi-

tittavien tekojensa seurauksia, vaan sillä pyritään siirtämään jäseniin kohdistuvat pidätys- ja muut oikeustoimet siksi kunnes parlamentin istunto päättyy.

91 Yhteisön oikeussäännön tulkitsemiseksi on myös otettava huomioon tämän oikeuden kehitysvaihe ajankohtana, jona kyseistä oikeussääntöä on sovellettava (yhteisöjen tuomioistuimen lausunto 1/78, 4.10.1979, Kok. 1979, s. 2871, 44 kohta; Kok. Ep. IV, s. 561 ja asia C-35/90, komissio v. Espanja, tuomio 17.10.1991, Kok. 1991, s. I-5073, 9 kohta). Tältä osin on syytä huomauttaa, että pöytäkirja erioikeuksista ja vapauksista on tehty 8.4.1965, eli ajankohtana jolloin yhteisön taloudellista etua vahingoittavien petosten ja muun laittoman toiminnan torjumisesta yhteisön toimielimissä ei ollut mitään erityisiä oikeussääntöjä.

92 Edellä esitetyn perusteella voidaan todeta, ettei voida pitää mahdottomana 10 artiklan ensimmäisen kohdan b alakohdan sellaista tulkintaa, jonka mukaan parlamentin jäsenten koskemattomuus myös suojelee heitä istuntojen aikana yleisesti yhteisön toimielinten tai laitosten, tässä tapauksessa viraston, tietyiltä toimenpiteiltä, koska ne saattavat edeltää oikeustoimia kansallisessa tuomioistuimessa ja voivat haitata parlamentin sisäistä toimintaa.

93 Sikäli kuin riidanalaisella päätöksellä hyväksytään parlamentin päätös sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä, on syytä arvioida, sisältyykö siihen ensi näkemältä säännöksiä, joilla taataan se, ettei parlamentin jäsenten koskemattomuutta loukata, kun heihin kohdistetaan tällaisia tutkimuksia.

94 Tässä suhteessa on tärkeää todeta, että sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä tehdyn parlamentin päätöksen viidennessä perustelukappaleessa todetaan, että tutkimuksissa "on otettava täysimääräisesti huomioon Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten asianomaiset määräykset sekä erityisesti yhteisöjen erioikeuksista ja vapauksista tehty pöytäkirja ja sen täy-

täntöönpanemiseksi annetut tekstit sekä henkilöstösäännöt". Lisäksi sen 4 artiklassa säädetään, että "oikeussääntöjä, jotka koskevat parlamentin jäsenten parlamentaarista koskemattomuutta ja oikeutta kieltäytyä todistamasta, ei muuteta".

95 Kuten kantajat väittävät, riidanalaiseen päätökseen ei kuitenkaan sisälly mitään erityisiä takeita siitä, että parlamentin jäsenten oikeudet otetaan huomioon, kun virasto käyttää asetuksen N:o 1073/1999 4 artiklaan perustuvia tutkimusvaltuuksiaan. Todettakoon erityisesti, että riidanalaisesta päätöksestä ei ilmene, että viraston henkilökunnalta estettäisiin pääsy tiettyjen tietojen hankintaa varten parlamentin tiloissa oleviin edustajien työhuoneisiin heidän poissa ollessaan tai ilman heidän suostumustaan. Tässä yhteydessä kuulemistilaisuudessa kävi muun muassa ilmi, että viraston johtaja ei vahvistanut parlamentin kirjelmissään esittämää kantaa, jonka mukaan virasto "ei voi ottaa haltuunsa parlamentin jäsenten asiakirjoja", kun häntä pyydettiin kuultavaksi välitoimista päättävän tuomarin luo, vaan hän vetosi asetuksen N:o 1073/1999 4 artiklan 2 kohdan ensimmäiseen luetelmakohtaan. Kantajien perusteluja näyttää lisäksi tukevan sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä tehdyn parlamentin päätöksen 5 artikla (joka esitetään edellä 21 kohdassa), jonka ensimmäisen kohdan mukaan jäsenelle ei ilmoiteta hänen henkilöönsä mahdollisesti kohdistuvista epäilyistä, jos ilmoittaminen vaarantaa tutkimuksen, ja jonka toisessa kohdassa vahvistetaan, että velvollisuutta antaa jäsenelle tilaisuus tulla kuulluksi "voidaan lykätä puhemiehen annettua asiaan suostumuksensa".

96 Näissä olosuhteissa ei voida jättää ottamatta huomioon mahdollisuutta, että viraston parlamentin jäseniin kohdistamilla ja parlamentin tiloissa suorittamilla sisäisillä tutkimuksilla voidaan loukata heille taattua koskemattomuutta.

97 Tämän vuoksi koskemattomuuden loukkaamisesta esitetty kanneperuste on perusteltu, ja siksi *fumus boni juris* -edellytys on täyttynyt.

Kiireellisyys ja intressivertailu

Asianosaisten väitteet ja niiden perustelut

98 Kantajat väittävät, että riidanalaisen päätöksen täytäntöönpanon lykkääminen on välttämätöntä, jotta he voisivat välttyä vakavalta ja peruuttamattomalta vahingolta (em. asia Martinez ja de Gaulle v. parlamentti, määräyksen 79 kohta). Riidanalaisen päätöksen tultua voimaan asetuksessa N:o 1073/1999 säädetyt viraston valtuudet puuttua asioihin ja riidanalaisen päätöksen nojalla heitä koskevat menettelysäännöt ovat kantajien mukaan pysyvä uhka parlamentin jäsenen asemaa ja erityisesti edustajantoimen riippumattomuutta ja koskemattomuutta vastaan.

99 Lisäksi kantajat katsovat, että heille aiheutunutta vahinkoa ei voida korjata sillä, että riidanalainen päätös kumotaan. Tältä osin kantajat korostavat, että viraston valtuudet puuttua asioihin ja parlamentin jäseniä koskevat menettelysäännöt haittaavat parlamentin tehtävien moitteetonta hoitamista, vaarantavat edustajantoimen hoitamisen ja vahingoittavat niitä luottamuksellisia suhteita, joita heidän on pidettävä yllä toisiinsa sekä parlamentin virkamiehiin ja sen muuhun henkilöstöön.

100 Parlamentin jäsenten asemaan, edustajantoimen hoitamiseen ja parlamentin toimintaan kohdistuvan uhkan poistamista on kantajien mielestä väliaikaisesti pidettävä ensisijaisena yhteisön taloudellisten etujen suojaamisen tavoitteeseen nähden. Väliaikaisista toimenpiteistä ja erityisesti täytäntöönpanon lykkäämisestä petosten torjunnalle yhteisössä aiheutuvat seuraukset ovat vähäisemmät kuin kantajille näiden toimenpiteiden puuttuessa aiheutuvat seuraukset. Lopuksi kantajat katsovat, että parlamentilla on omat valvontakeinonsa (parlamentin tutkimus ja opposition enemmistöön kohdistama valvonta), joiden avulla rikkomuksia voidaan paljastaa.

101 Parlamentin mielestä kiireellisyysedellytys ei ole täyttynyt. Kantajiin ei ole kohdistunut tosiasiallista vahinkoa, joka poistuisi, jos täytäntöönpanoa lykättäisiin. Kantajien olisi näin ollen odotettava siihen saakka, kunnes virasto aloittaa todellisen tutkimuksen ja nostettava kanne parlamentissa toteutettavasta asiaan puuttumisesta tehtyä päätöstä vastaan, sekä tarvittaessa vaatia sen täytäntöönpanon lykkäämistä. Viraston on joka tapauksessa käytettävä tutkintavaltuuksiaan perustamissopimuksia ja erityisesti erioikeuksista ja vapauksista tehtyä pöytäkirjaa noudattaen. Parlamentin jäsenten osalta virastolla on parlamentin mukaan lupa suorittaa vain alustavia tutkimuksia, eikä se voi velvoittaa jäseniä antamaan tietoja; jos parlamentin jäsenen oletetaan jättäneen noudattamatta velvollisuuksiaan, on viraston käännyttävä toimivaltaisten kansallisten oikeusviranomaisten puoleen tarvittavien tutkimusten aloittamiseksi.

102 Viraston toiminnan osalta parlamentin jäsenten aseman turvaamista koskevien etujen ja yhteisön taloudellisen edun oikeutettua, täydellistä ja tasavertaista turvaamista koskevien etujen välinen intressivertailu johtaa lisäksi parlamentille edulliseen tulokseen.

Välitoimista päättävän tuomarin arviointi asiasta

103 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan välitoimihakemuksen kiireellisyys on arvioitava sen perusteella, onko asiassa tarpeen antaa väliaikainen ratkaisu, jotta vältyttäisiin siltä, että välitoimia pyytäneelle asianosaiselle aiheutuu vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa. Välitoimen määräämistä pyytäneen asianosaisen kuuluu näyttää, että se ei voi odottaa pääasiassa annettavaa päätöstä kärsimättä seurauksiltaan vakavaa ja korjaamatonta vahinkoa (asia T-143/99 R, Hortiplant v. komissio, määräys 16.7.1999, Kok. 1999, s. II-2451, 18 kohta).

104 Nyt käsiteltävänä olevassa asiassa vakava ja peruuttamaton vahinko, johon kantajat vetoavat, muodostuu useista tekijöistä.

105 Väitetyn vahingon ensimmäinen tekijä on vaara siitä, että viraston henkilökunta suorittaa johonkuhun kantajista kohdistuvan sisäisen tutkimuksen, vaikka parlamentin jäsenten oikeuksien laajuutta koskevat täsmälliset takeet tällaisen tutkimuksen yhteydessä eivät täyty. Tämän seikan osalta kantajat ovat menettelyn kuluessa todenneet, että heillä on riittävät takeet oikeuksistaan siihen saakka, kunnes pääasiassa on annettu lopullinen ratkaisu, jos parlamentti sitoutuu ilmoittamaan viraston parlamentin jäseniin kohdistuvista suunnitteilla olevista toimenpiteistä viipymättä asianomaisille jäsenille, kieltämään virastolta pääsyn parlamentin jäsenten työhuoneisiin heidän poissa ollessaan ja takaamaan sen, että viraston henkilökunta pääsee jäsenten työhuoneisiin vain heidän suostumuksellaan.

106 Kantajien yksilöimän vaaratilanteen toteutuminen edellyttää useiden tekijöiden yhteisvaikutusta, muun muassa että virasto päättää ryhtyä suorittamaan jotakuta kantajista koskevaa sisäistä tutkimusta ja ottamaan haltuunsa tietoja tämän työhuoneesta hänen poissa ollessaan tai saamatta etukäteen hänen suostumustaan.

107 Jos viraston henkilökunta kuitenkin aloittaisi jotakuta kantajista koskevan sisäisen tutkimuksen ja ottaisi haltuunsa hänen työhuoneessaan olevia asiakirjoja tai tietoja asetuksen N:o 1073/1999 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti hänen poissa ollessaan tai saamatta etukäteen hänen suostumustaan siten, kuin se tietyissä tapauksissa ilmeisesti sallitaan sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä tehdyn parlamentin päätöksen 5 artiklassa, voidaan hänen parlamentaarisen koskemattomuutensa loukkaamisen vaaraa pitää riittävän todennäköisenä (asia C-280/93 R, Saksa v. neuvosto, määräys 29.6.1993, Kok. 1993, s. I-3667, 32 ja 34 kohta). Onkin todettava, että parlamentti ei ole tulkinnut riidanalaista päätöstä niin, että se olisi päätöksen nojalla velvollinen viipymättä ilmoittamaan viraston parlamentin jäseniin kohdistuvista suunnitteilla olevista toimenpiteistä asianomaisille jäsenille, kieltämään virastolta pääsyn parlamentin jäsenten työhuoneisiin heidän poissa ollessaan ja takaamaan sen, että viraston henkilökunta pääsee jäsenten työhuoneisiin vain heidän suostumuksellaan. Tämän vuoksi virastolle annetun toimivallan käyttö saattaa vaarantaa kaikille parlamentin jäsenille taatun koskemattomuuden. Tällaisen uhkan toteutumista ei voida myöhemmin korjata sillä, että riidanalainen päätös kumotaan.

108 Väitetyn vahingon toinen tekijä liittyy menettelysääntöihin, jotka kantajien on hyväksyttävä riidanalaisen päätöksen tultua voimaan. Tältä osin on riittävää todeta, että kantajia koskeva yhteistyö- ja tiedonantovelvollisuus, sellaisena kuin siitä säädetään parlamentin päätöksessä sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä, saattaa loukata heidän parlamentaarista koskemattomuuttaan.

109 Koska riidanalaisessa päätöksessä ei ole toisensisältöistä oikeussääntöä, on parlamentin jäsenten noudatettava velvollisuuttaan täysimääräiseen yhteistyöhön viraston kanssa, kun sen henkilökunta suorittaa sisäisiä tarkastuksia parlamentissa. Täysimääräistä yhteistyötä viraston kanssa koskevan velvollisuuden noudattaminen voi näin ollen merkitä sitä, että parlamentin jäsenten on sallittava pääsy työhuoneisiinsa ja annettava suostumuksensa sille, että virasto varmistaa, etteivät asiakirjat tai tiedot katoa, siten kuin sillä on oikeus asetuksen N:o 1073/1999 4 artiklan 2 kohdan nojalla.

110 Se, että kantajat noudattavat velvollisuuttaan antaa tietoja parlamentin puhemiehelle, tai jos parlamentin jäsenet pitävät sitä tarpeellisena, suoraan virastolle, voi olla viraston johonkuhun kantajista kohdistuvan sisäisen tutkimuksen esivaihe. Virastolle annetun toimivallan käyttö saattaa kuitenkin loukata parlamentaarista koskemattomuutta (ks. edellä 107 kohta).

111 Edellä esitetystä seuraa, että kiireellisyysedellytys on täyttynyt.

112 Arvioinnin tässä vaiheessa välitoimista päättävän tuomarin on lisäksi verrattava toisiinsa pyydettyjen välitoimimenettelyjen myöntämistä koskevaa kantajien etua ja riidanalaisen päätöksen pysyttämistä koskevaa parlamentin ja sitä tukevien toimielinten etua. Tämän tarkastelun yhteydessä välitoimista päättävän tuomarin on ratkaistava, muuttuisiko riidanalaisen päätöksen välittömästä täytäntöönpanosta aiheutuva tilanne, jos pääasiassa ratkaisun antava tuomioistuin mahdolli-

sesti peruuttaisi päätöksen, ja käänteisesti, estäisikö päätöksen täytäntöönpanon lykkääminen sen täysimääräisen vaikutuksen, jos pääasian kanne hylätään (yhdistetyt asiat 76/89 R, 77/89 R ja 91/89 R, RTE ym. v. komissio, määräys 11.5.1989, Kok. 1989, s. 1141, 15 kohta ja asia T-41/97 R, Antillean Rice Mills v. neuvosto, määräys 21.3.1997, Kok. 1997, s. II-447, 42 kohta).

113 Tältä osin on syytä korostaa, että yhteisön taloudellisia etuja vahingoittavien petosten ja muun laittoman toiminnan ennaltaehkäiseminen ja torjunta, sellaisena kuin siitä määrätään EY 280 artiklassa, on kiistattomasti yhteisön etujen mukaista.

114 Kuitenkin on myös yhteisön etujen mukaista, että parlamentin jäsenillä on tehtäviään hoitaessaan takeet siitä, ettei heidän riippumattomuuttaan loukata.

115 Jotta kantajien edut voidaan väliaikaisesti turvata siten, että yhteisön etuja suojellaan parhaalla mahdollisella tavalla, on syytä määrätä, että sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä tehdyn parlamentin päätöksen 1 ja 2 artiklan täytäntöönpanoa lykätään siltä osin kuin niissä velvoitetaan kantajat yhteistyöhön viraston kanssa sekä antamaan tietoja parlamentin puhemiehelle tai virastolle, ja että parlamentin on annettava viipymättä kantajille tieto kaikista viraston heihin kohdistamista välittömistä toimenpiteistä sekä kiellettävä viraston henkilöstöön kuuluvilta pääsy kantajien työhuoneisiin muutoin kuin kantajien suostumuksella, kunnes ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on antanut lopullisen ratkaisun pääasiassa.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN
TUOMIOISTUIMEN PRESIDENTTI

on määrännyt seuraavaa:

1) Sisäisten tutkimusten edellytyksistä ja yksityiskohtaisista säännöistä tehdyn parlamentin päätöksen 1 ja 2 artiklan täytäntöönpanoa lykätään siltä osin kuin niissä velvoitetaan kantajat yhteistyöhön Euroopan petostentorjuntaviraston kanssa sekä antamaan tietoja parlamentin puhemiehelle tai virastolle.

2) Parlamentin on annettava viipymättä kantajille tieto kaikista Euroopan petostentorjuntaviraston heihin kohdistamista välittömistä toimenpiteistä sekä kiellettävä mainitun viraston henkilöstöön kuuluvilta pääsy kantajien työhuoneisiin muutoin kuin kantajien suostumuksella, kunnes ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on antanut lopullisen ratkaisun pääasiassa.

3) Oikeudenkäyntikuluista päätetään myöhemmin.

Annettiin Luxemburgissa 2 päivänä toukokuuta 2000.

H. Jung
kirjaaja

B. Vesterdorf
presidentti